

Kommissorium for Energjø Bornholms koordineringsgruppe

Godkendt af:

Koordineringsgruppen Energjø Bornholm den 19. maj 2021

Rønne Havns direktør Thomas Bendtsen den 21. maj 2021

Offshore Center Bornholms formand Jens Hjul-Nielsen den 21. maj 2021

Bornholms Energi og Forsynings direktør Claus Andersen den 27. maj 2021

Campus Bornholms formand Steen Nielsen den 27. maj 2021

Business Center Bornholms formand Karen Bladt den 31. maj 2021

Kommunalbestyrelsen den 24. juni 2021

Folketingets forligsparter vedtog 20. juni 2020 Klimaaf tale med beslutning om etablering af Energjø Østersøen. Regionskommunens Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget bevilgede herefter på sit møde 9. september 2020 midler til, at Bornholms Regionskommune kunne ansætte en koordinerende energjø-projektleder til at koordinere arbejdet med at indfri potentialerne for Bornholm. Bevillingen er afsat til 2021 og 2022. Indstillingen blev bakket op af Rønne Havn, Bornholms Energi- og Forsyning, Offshore Center Bornholm (OCB), Campus Bornholm samt Business Center Bornholm. De har sammen med Bornholms Regionskommune efterfølgende udgjort koordineringsgruppen for Energjø Bornholm.

I dette dokument formuleres arbejdsgrundlag (kaldet kommissorium) for koordineringsgruppen.

Baggrund

Etablering af Energjø Østersøen

Beslutningen om etablering af Energjø Østersøen i den nationale klimaaf tale rummer store muligheder for Bornholm.

I Klimaaf tale af 20. juni 2020 mellem regeringen og de fleste af Folketingets partier står der:

*"Energjøerne skal sikre, at Danmark i de kommende år kan **elektrificere flere dele af samfundet** og samtidig bidrage til, at alle danske husstandes og virksomheders strømforbrug er dækket af grøn strøm. Strømmen fra energjøerne kan desuden **eksporteres til vores nabolande og dermed bidrage til den grønne omstilling** i Europa. På sigt skal energjøerne kunne tilkoble teknologier, der kan lagre eller omdanne denne grønne strøm til for eksempel grønne brændstoffer (gennem såkaldt "Power-to-X")"*

Energjø Østersøen bliver, når den står færdig i 2030, verdens største havvindmøllepark, da den er planlagt til at være færdig før Energjø Nordsøen. Der er tale om en 2 GW park, bestående af 130 møller á 15 MW og 268 meter høje, der ifølge klimaministeren kan forsyne 2 mio. husstande. Møllerne skal være placeret i to felter af hver 1 GW placeret 20 km sydvest for Bornholm - henholdsvis ud for Rønne og Boderne. Vindmøllernes HVDC transformerstation bliver placeret på Bornholm, altså på land, modsat i Energjø Nordsøen hvor det placeres på en nybygget ø i nærheden af møllerne.

I aftalen af 20. juni 2020 står dog også at "Det er en betingelse for projekterne, at de er rentable", og det er dermed en forudsætning for realiseringen, at der sikres afsætning for den producerede strøm. Pr. maj 2021 er der dialog med Tyskland som potentiel aftager af en del af strømmen. Den endelige aftale med Tyskland forventes at falde på plads senest i starten af 2022. Hvis denne aftale indgås forventes Energiø Østersøen at kunne være fuldt tilsluttet med samlet 2GW kapacitet inden 2030.

Derudover er det planen, at en del af strømmen skal omdannes til alternative brændstoffer (Power-to-X også kaldet PtX-anlæg), der bl.a. kan anvendes i skibstrafik, tung transport og luftfart. Et konsortium med deltagelse af blandt andre A.P. Møller Mærsk, Ørsted, transportfirmaet DSV, SAS, Københavns Lufthavn og rederiet DFDS planlægger således at bygge en brintfabrik i Avedøre ved København, som i fremtiden skal forsyne lastbiler, skibe og fly med grøn energi. Der medregnes her at aftage en del af strømmen fra Energiø Østersøen.

Energistyrelsen har 2. december 2020 bedt Energinet om at starte forundersøgelserne til Energiø Østersøen. Energinet er desuden blevet bedt om at gå i dialog med Bornholms Regionskommune om at reservere areal til fremtidige placeringer af eventuelt PtX- eller batterianlæg. Dette areal planlægges reserveret sammen med areal for transformerstation.

Hvis Tyskland eller andre nabolande ikke inden primo 2022 melder sig klar til aftage strøm fra Energiø Østersøen i første omgang, er der i Folketinget indgået en politisk aftale den 4. februar 2021 om, at Energiø Østersøen kan opføres med en trinvis realisering. I dette scenarie realiseres 1 GW først (og senest 2030), hvorefter den sidste 1 GW realiseres efterfølgende, når aftagere kendes. På sigt vil flere lande såsom Sverige og Baltikum kunne tilsluttes ved en 'multi-terminal' ved havvindmøllerne.

Den landbaserede HVDC transformerstation til de 2 GW havvind vil i sig selv fylde et større areal. Energinet står for etablering, og endelig placering afklares sammen med Bornholms Regionskommune og Bornholms Energi og Forsyning. I forbindelse med etableringen af transformerstationen kan der muligvis etableres energikrævende virksomheder såsom produktionsfaciliteter til PtX, datacentre og gartneri. Kabelføringen til og fra transformerstationen vil blive via nedgravede kabler.

Der er desuden en mulighed for, at Bornholm kan blive "hub" for transmission af strøm i Østersøen i fremtiden i form af et såkaldt 'Hub and Spoke' koncept, der også skal etableres i Nordsøen. Dette er et muligt fremtidsscenario for Energiministeriet og vil indebære yderligere erhvervs-muligheder for Bornholm og vil kræve etablering af et yderligere landanlæg.

Hvis foreningen Bornholm Havvinds planer om etablering af 100 MW havvind på Rønne Banke, cirka 5 km ud for Bornholms sydvest kyst realiseres vil Energinet afklare mulighederne for at det anlæg tilknyttedes Energiø Østersøen. Tilsvarende kan det vurderes, hvordan et eventuelt kommende større solcelleanlæg på Bornholm kan blive tilkoblet Energiø Østersøen.

Lokalt perspektiv: Visionen om Energiø Bornholm

Ved at Energiø Østersøen placeres tæt på Bornholm og med transformerstation på Bornholm, har energien potentiale til at bidrage markant til at indfri visionen om Bornholms udvikling.

Konkret understøttes realiseringen af fire af kommunalbestyrelsens visioner:

"#1. At skabe 1.000 nye jobåbninger inden 2028

#4. At Bornholm bliver det attraktive tilvalg for tilflyttere, turister og virksomheder

#6. At bruge vores tilgængelige og lokale ressourcer bedst muligt"

Desuden understøttes ambitionerne i Bright Green Island. Og endeligt understøttes mål fra Bornholms Energipolitik vedtaget i 2020 om at "Bornholm skal være fossilfri i 2040".

Skal disse potentialer indfries kræver det dog, at Bornholm ikke blot ligger areal til en transformerstation, men at det Bornholmske samfund og de bornholmske virksomheder ser og udnytter de muligheder for erhvervsudvikling og grøn omstilling, som Energiø Østersøen og Rønne Havns offshore-opgaver giver Bornholm. Dette skal ske gennem et målrettet arbejde for, at eksisterende og nye bornholmske virksomheder kan udnytte de nye muligheder, og ved at energiø og offshore kobles tæt sammen med det aktuelle arbejde for at realisere den netop vedtagne energipolitik. I koordineringsgruppen sammenfattes dette under overskriften 'Energiø Bornholm', der er den lokale indfrielse af de muligheder, som det statslige projekt 'Energiø Østersøen' og den generelle udbygning af havvind i Østersøen, giver på Bornholm.

Skabelsen af 'Energiø Bornholm' vil kræve, at alle relevante aktører på øen løfter i flok og arbejder for at understøtte hinanden i en fælles bestræbelse på at udnytte både de muligheder, der forefindes nu, og de mange muligheder, der kommer i de kommende år. Et projekt, med så store perspektiver som 'Energiø Bornholm', favner stort set alle områder af samfundet og vil være en stor motor i forhold til at sikre en udvikling af Bornholm. Dels kan det sikre grøn omstilling af samfundet, dels kan det samtidig byde på muligheden for mange nye arbejdspladser i eksisterende eller nye bornholmske virksomheder.

Effekter og potentialer fra Energiø Østersøen til Energiø Bornholm

Som *direkte effekt af Energiø Østersøen* er der mulighed for at koble den grønne omstilling af andre sektorer på og omkring Bornholm til strøm-produktionen fra Energiø Østersøen. Dermed laves det, der kaldes sektorkobling. De mest aktuelle drøftelser om bornholmsk sektorkobling omhandler muligheden for at tilkoble tabsvarme fra energiøens landbaserede transformerstation til det bornholmske fjernvarmenet. Fjernvarmenettet på Bornholm er lige nu opdelt i fem forskellige afdelinger/zoner, og der kigges på muligheder for at koble et eller flere af Bornholms fjernvarme-net til tabsvarmen fra transformerstationen.

En anden sektorkobling kan laves ved at bruge en del af strømmen fra Energiø Østersøen til et bornholmsk power-to-x anlæg med henblik på at omdanne strøm gennem elektrolyse til først brint og derefter til grøn ammoniak, som en stor del af fragt- og passagerskibene, der sejler i Østersøen forventes at omlægge til. Bornholm vil således kunne blive "bunker-hub" for disse skibe. Rønne Havn med flere er ved at afklare disse muligheder. På sigt vil man også kunne sikre en øget grøn omstilling af det bornholmske samfund ved at koble flere sektorer til det bornholmske PtX-anlægs muligheder, eller til den øgede mængde grønne strøm, som vindmøllerne producerer.

FAKTABOKS

Energiø Østersøen

Etableringen af havvindmøllepark på 2 GW i 2030 ud for Bornholm med transformerstation placeret på Bornholm. Vedtaget af Folketinget 2. juni 2020.

Udbygning af havvind i Østersøen

EU har som en del af deres grønne målsætninger afdækket, at der potentielt kan opføres op til 93 GW havvind i Østersøen frem mod 2050. Der vil være mange jobmuligheder og øget indtjening for Bornholm ved at være service- og udskibningsø til mange af disse havvindparker.

Energiø Bornholm

Vision om mulighederne for jobskabelse og grøn omstilling på Bornholm som følge af etableringen af Energiø Østersøen. Skabt af de syv bornholmske organisationer; BRK, BCB, BEOF, Offshore Center Bornholm (OCB), Campus Bornholm og Rønne Havn, der har nedsat en koordineringsgruppe. BRK har bevilget koordinerende projektleder, der også står for bornholms koordinering ift. det statslige projekt Energiø Østersøen. Visionen er medtaget i Vækstteam Bornholms anbefalinger.

Projekt 'Klar til Energiø Bornholm'

Igangsatt af BRK (projektejer), BCB, Campus og Offshore Center Bornholm (OCB) med projektstøtte fra Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse. Løber i 2021-2023 med mål om lokal erhvervsudvikling, jobskabelse og opkvalificering.

Som afledte potentialer for *Energjø Bornholm* er der også mulighed for, at en lang række virksomheder og brancher vil kunne opkvalificere sig og byde sig til i forhold til den store aktivitet, der vil komme på Bornholm både i etableringsfasen og i den efterfølgende driftsfase af *Energjø Østersøen*. Det gælder både i forhold til etablering af havvindmøllerne men også i forhold til etablering af den landbaserede transformerstation. Denne effekt er allerede i dag aktuell i relation til de opgaver, der følger af Rønne Havns offshore-aktiviteter. Disse opgaver forventes at fortsætte frem til 2023, på baggrund af indgåede eksisterende aftaler og også efterfølgende. Således har EU som en del af deres grønne målsætninger afdækket, at der potentielt kan opføres op til 93 GW havvind i Østersøen frem mod 2050. Samlet set rummer situationen store potentialer for de bornholmske virksomheder – eksisterende som kommende, der ønsker at byde sig til i forhold til etableringen og serviceringen af de kommende vindmølleparker.

Derudover vil en større del af erhvervslivet potentielt blive indirekte påvirket gennem en generelt større omsætning på øen, boligmarkedet vil blive positivt påvirket, og der vil opstå nye forretningsmuligheder.

Kompleksiteten af et så omfattende projekt som *Energjø Bornholm* med så vidtrækkende muligheder er til at få øje på. Erfaringerne med denne type komplekse projekter på Bornholm er, at potentialerne bedst indfries i fællesskab med de relevante aktører. Der kræves med andre ord et tæt og vedholdende samarbejde, hvis de bornholmske interesser skal varetages bedst muligt, og hvis mulighederne skal udnyttes optimalt.

Som en indledende aktivitet for *Energjø Bornholm* er der derfor igangsat et samarbejde på tværs mellem de aktører, der har størst berøringsflade med de aktiviteter, der på nuværende tidspunkt ses under '*Energjø Bornholm*'. Det drejer sig om Bornholms Regionskommune (Udvikling, Virksomhedsservice, Plan samt Natur & Miljø), Rønne Havn, Campus Bornholm, Offshore Center Bornholm, BEOF og BCB. Samarbejdet har fokus på at indfri potentialerne i '*Energjø Bornholm*' og omtales som **Koordineringsgruppen Energjø Bornholm**.

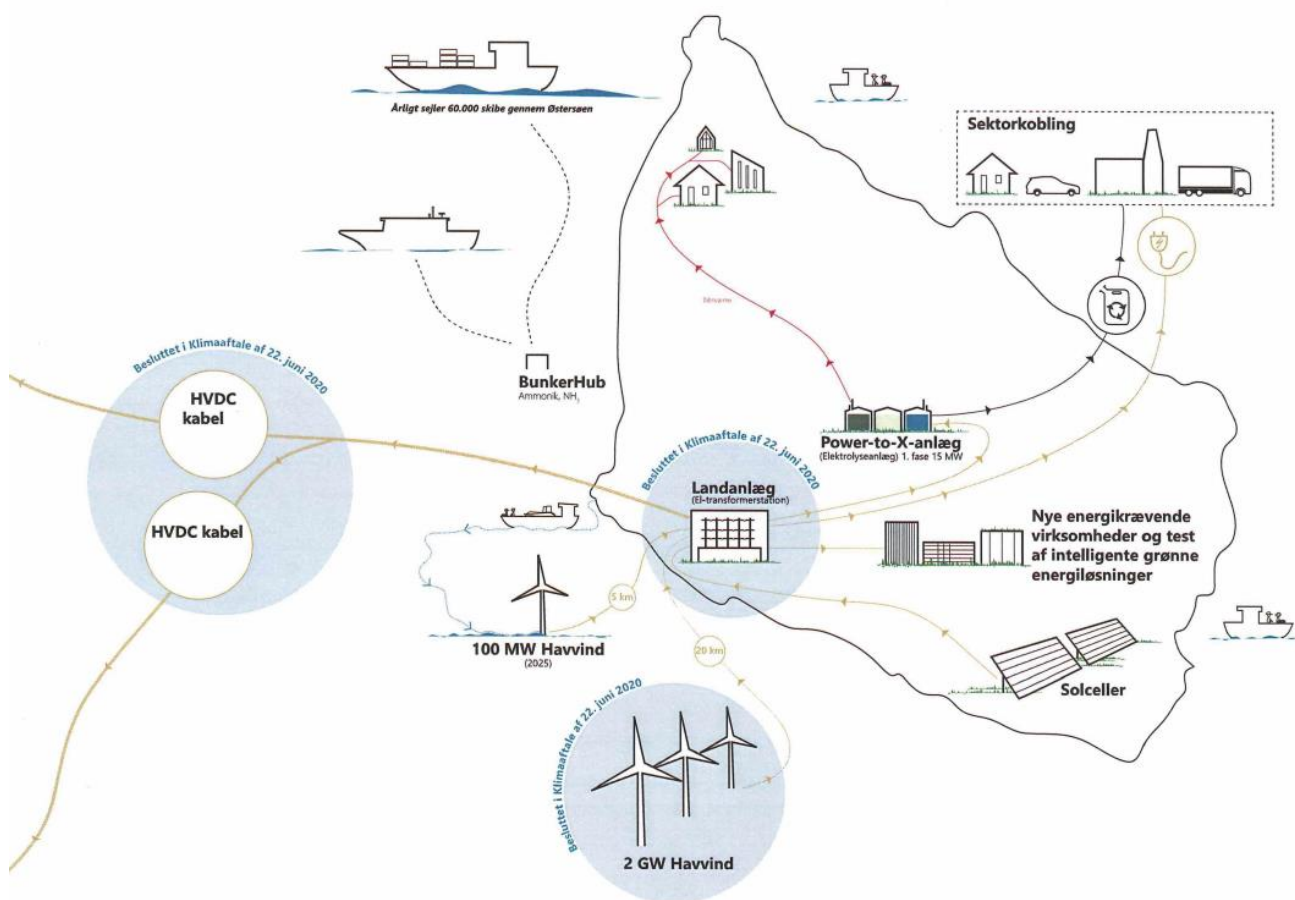

Illustration over nogle af mulighederne i Energiø Bornholm. Elementerne i Energiø Østersøen som følger af Klimaaftalen 22. juni 2020 er indtegnet som de blå cirkler, kilde: Bornholms Regionskommune.

Vækstteam Bornholm

Erhvervstyrelsen har i foråret 2021 nedsat Vækstteam Bornholm med fokus på potentialerne i Energiø Bornholm. Anbefalingerne pr. 31. maj 2021 herfra lyder:

"Med udgangspunkt i ovenstående peger Vækstteam Bornholm på **Grøn Energi** med særligt fokus på kommerciel udnyttelse af energien fra havvindmøller til energiøen, som et lokalt erhvervsfyrtårn på Bornholm. Erhvervsfyrtårnet vil levere et markant bidrag til den grønne omstilling i Danmark såvel som i resten af Europa og have væsentlige erhvervspotentialer for Bornholm.

For at realisere fyrtårnet anbefaler Vækstteam Bornholm tiltag inden for tre hovedspor:

1. Bornholm som Østersøens centrum for havvind
2. Bornholm som Testø for grøn energi med lokalt erhvervs-, videns- og udviklingsmiljø
3. Bornholm som Østersøens grønne transporthub

Det samlede sæt af anbefalinger skal sikre udviklingen og etableringen af et erhvervsfyrtårn for grøn energi på Bornholm. Dertil kommer anbefalinger, der knytter sig til genstart af bornholmsk erhvervsliv efter COVID-krisen." Kilde: [Microsoft Word - Samlet afrapportering fra regionale vækstteams til offentliggørelse 300521v2.docx \(em.dk\)](#)

Regeringen har afsat EU React-midler til udmøntningen og disse midler skal være brugt inden medio 2023. Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse forventes 22. juni 2021 at tage stilling til udmøntningskriterier og ansøgningsprocedure vedrørende anbefalinger.

Projekt "Klar til Energiø Bornholm"

Som supplement til dette arbejde har Bornholms Regionskommune sammen med BCB, Campus Bornholm og Offshore Center Bornholm (MARLOG) startet projekt "Klar til Energiø" med støtte fra Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse. Projektet løber i 2021-2023 og sigter mod at understøtte bornholmske virksomheder og deres medarbejdere i at blive klar til, at Bornholm bliver dansk knudepunkt for energiproduktion. Både opgaver i anlægs- og driftsfasen vil stille nye krav, ligesom virksomhedernes forretningsstrategi potentielt vil skulle ændres. I projektet bliver medarbejdere og ledige opkvalificeret, og virksomhederne certificeres. Projektbudget er på 8.4 mio. kr. med støtte fra Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse på 4.2 mio. kr. og et bidrag fra Bornholms Regionskommune på 1 mio. kr. Herudover bidrager de deltagende organisationer og virksomheder med medfinansiering i timer.

Mission og vision for Energiø Bornholm

Collective Impact som metode

Ved nedsættelse af koordineringsgruppen på tværs af de centrale aktører på Bornholm i efteråret 2020 blev det aftalt, at samarbejdet tager udgangspunkt i "Collective impact-metoden". Det er en metode, som har fundet god anvendelse i andre lignende processer med komplekse projekter med mange aktører, der helt eller delvist har en aktie i projektets overordnede succes. Det centrale i metoden er, at de primære aktører bliver enige om en fælles agenda med nogle målbare mål, og at der er en koordinerende funktion. Det har derfor være centralt at formulere gruppens mission og vision samt sætte en række konkrete mål for arbejdet.

Mission

Koordineringsgruppen for Energiø Bornholm har formuleret denne mission for den fælles indsats:

Koordineringsgruppen for Energigø Bornholm skal arbejde for, at Energigø Østersøen og udbygningen af havvindvind i Østersøen giver flest mulige afledte positive effekter for Bornholm.

Det betyder, at koordineringsgruppens eksistensberettigelse er, at den arbejder for, at Energigø Østersøen og offshore-aktiviteter skal give mest mulig værdi for Bornholm i form af arbejdspladser, omsætning i virksomheder, der er lokaliseret på Bornholm, grøn omstilling samt oplysning og stolthed (altså de muligheder der omtales Energigø Bornholm).

Vision

Koordineringsgruppen for Energigø Bornholm har formuleret denne vision for den fælles indsats:

Energigø Bornholm skal være Østersøens knudepunkt for intelligent grøn energi

Engelsk version af visionen:

Energy Island Bornholm: The Baltic Sea hub for bright green energy

Det betyder, at det overordnede mål for koordineringsgruppens arbejde er at gøre Energigø Bornholm til det centrale knudepunkt i Østersøen for transmission af grøn energi, viden om ny energi, test og forskning i grøn energi samt installations- og vedligeholdshavn/-ø af de vindmøller, som producerer den grønne energi.

Fire målsætninger

Missionen og visionen udmønter sig i fire målsætninger, som aktørerne i koordineringsgruppen forpligter sig til i fællesskab at forfølge. Det første mål har primært fokus på Energigø Østersøen, mens det andet mål primært omhandler den folkelige forankring af både Energigø Østersøen og Energigø Bornholm i det bornholmske samfund. De to sidste mål har fokus på at indfri potentialerne fra Energigø Østersøen for Energigø Bornholm:

Mål 1: Sikre **realisering** af Energigø Østersøen og rammevilkårene for Energigø Bornholm

Mål 2: Sikre **forankring** af og **forståelse** for Energigø Østersøens aktiviteter og Energigø Bornholms muligheder på Bornholm

Mål 3: Sikre **erhvervsudvikling** og bornholmske arbejdspladser ved Energigø Bornholms realisering

Mål 4: Sikre **grøn omstilling** af Bornholm ved Energigø Bornholms realisering bl.a. med PtX-anlæg

På tværs af mål 3 og mål 4 skal der tillige arbejdes for følgende tværgående mål:

Udvikle Bornholm som **international test-, uddannelses- og innovationshub**

For hver af disse mål er der nedsat en arbejdsgruppe, hvor de af koordineringsgruppens medlemmer, der har andel i målet, deltager i arbejdsgruppen.

For hvert mål har arbejdsgrupperne formuleret følgende foreløbige delmål.

Mål 1: Sikre rammevilkår for **realisering** af Energigø Østersøen og Energigø Bornholm (herunder international strategi)

- Delmål 1: Sikre rammevilkår i form af et plangrundlag, der kan sikre realisering af de fysiske landanlæg, der er knyttet til Energigø Østersøen, herunder muligheder for at Bornholm på sigt kan blive en "Hub and Spoke" i Østersøen (energigø, der forbinder elnet fra landene omkring sig).
- Delmål 2: Sikre rammevilkår i form af fysisk planlægning, der kan sikre etablering af PtX, datacentre og andre afledte erhverv
- Delmål 3: Understøtte Energinets internationale arbejde med at lave aftaler om transmissionskabler til andre lande.
- Delmål 4: Sikre rammevilkår i form af udbudsformulering om mulighed for 'overplantning'

Mål 2: Sikre **forankring** af og **forståelse** for Energjø Østersøens aktiviteter og Energjø Bornholms muligheder på Bornholm (og kommunikere konsekvenser)

- Delmål 1: Formidle de muligheder som Energjø Bornholm giver Bornholm og bornholmrne
- Delmål 2: Skabe forståelse for de fysiske forandringer realiseringen vil betyde for Bornholm

Mål 3: Sikre **erhvervsudvikling** og bornholmske arbejdspladser ved Energjø Østersøens etablering og Energjø Bornholms realisering

- Delmål 1: Tiltrække og opkvalificere/uddanne arbejdskraft, der skal kunne imødekomme de specialiserede krav, der stilles inden for bl.a. offshore og grøn energi
- Delmål 2: Opkvalificere / uddanne eksisterende lokale virksomheder
- Delmål 3: Tiltrække virksomheder, der er specialiserede indenfor offshore og grøn energi
- Delmål 4: Opbygge og / eller tiltrække relevante både tekniske og videregående uddannelser
- Delmål 5: Arbejde for etablering af Bunkerhub og andre nye grønne teknologier i form af fremtidige energikrævende virksomheder som fx datacentre og erhverv der kan udnytte overskudsvarme.

Mål 4: Sikre **grøn omstilling** af Bornholm gennem Energjø Østersøens etablering og ved Energjø Bornholms realisering bla med PtX-anlæg

- Delmål 1: Via lobbyindsats arbejde for, at det bornholmske elnet bliver koblet på den grønne strøm fra Energjø Østersøen
- Delmål 2: Sikre sektorkobling til fjernvarme
- Delmål 3: Tiltrække flest mulige testaktiviteter, der har fokus på at undersøge elektrificering af samfundet
- Delmål 5: Arbejde for realisering af PtX-anlæg

Arbejdsgrupperne vil i efteråret 2021 præcisere delmålene, opsætte konkrete målepunkter og definere de forpligtende aktiviteter, som hver organisation skal bidrage med for at indfri delmålene. Delmålene vil desuden blive revideret efterhånden, som projektet udvikler sig.

Hvis Bornholm som samfund skal lykkes med denne vision og disse mål og delmål, forudsætter det, at alle aktører i koordineringsgruppen løbende bakker op om arbejdet og indarbejder visionens muligheder i deres respektive organisationer.

Tidsperspektiv:

Ambitionerne for Energjø Bornholm er store og perspektivet er langt, da adgangen til de store mængder vindenergi der skal produceres på Energjø Østersøen, vil give muligheder for helt nye teknologier på Bornholm. Blandt andet det såkaldte Power-to-X (PtX), der er en endnu ikke udviklet teknologi med store potentialer, da PtX via et elektrolyseanlæg kan omdanne strøm fra vindmølleparker til grønne brændstoffer. Dermed kan man med denne og andre nye teknologier gennemføre en ændring og grøn omstilling af nogle CO₂-udledende elementer i det bornholmske samfund såsom transportområdet og procesenergien. Desuden vil der være job-muligheder i at videreudbygge erhvervs-kompetencer inden for offshore og test af grøn energi.

De enkelte mål forventes at have følgende konkrete tidsperspektiv, dog med øje for at der sættes en udvikling i gang, der forventes at vare længe efter både 2030 og 2040:

Mål 1: 2021 → 2023 (rammevilkår) -----→2030 (realisering)

Mål 2: 2021-----→2030

Mål 3: 2021-----→ 2030

Mål 4: 2021 -----→ 2040 jf. Energistrategi

Kommunikation:

Der er nedsat en supplerende arbejdsgruppe med fokus på at udarbejde en fælles kommunikationsplan med fokus på kommunikation af mission, visionen og de fire underliggende mål. Som første skridt etableres der via hjemmesiden www.brk.dk en side med information om både etableringen af Energjø Østersøen og visionen om Energjø Bornholm. Kommunikationsplanen ligger færdig sommeren 2021 og vil blive opdateret løbende.

Under mål 3 er der for projektet Klar til Energjø lavet en separat kommunikationsplan. Som en del af denne etableres der en informationsside under www.brk.dk om Klar til energjø-projektet og mulighederne for deltagelse i projektet.

Der vil komme offentlige høringsfaser i forbindelse med Energinets arbejde på Bornholm vedrørende de kabler og anlæg der skal tilknyttes Energjø Østersøen. Høringerne forventes at være i 2022 og 2023.

Økonomi

Der er ikke afsat centrale ressourcer til dækning af udgifter til Energjø Bornholm (udover dem der relaterer sig til Klar til Energjø Bornholm-projektet), hvorfor udgifter skal tages af egne organisationer. Bornholms Regionskommune finansierer den centrale koordineringsfunktion som en 2-årig projektansættelse i 2021 og 2022. Derudover indgår hver deltagende organisation i koordineringsgruppen med deltagelse af deres respektive udpegede medarbejdere.

Der vil komme behov for ekstern finansiering af centrale indsatser så som yderligere undersøgelser af skitserede muligheder for erhvervsudvikling samt grøn omstilling, og der vil som en del af koordineringsgruppens fokus derfor løbende blive drøftet muligheder for finansiering via nationale samt EU-puljer.

Som nævnt ovenfor har regeringen i foråret 2021 nedsat syv nationale vækstteams, der har fokus på genstart af Danmark efter covid-krisen. Til udmøntende indsatser på baggrund af de endelige anbefalinger fra de syv vækstteams har regeringen afsat 500 mio. kr. af EU's React midler. Midlernes fordeling mellem de syv vækstteams er ikke præciseret og vil afhænge af de enkelte anbefalinger og ansøgninger. Midlerne forventes at kunne søges medio 2021 og skal være udmøntet medio 2023. Da de bornholmske anbefalinger forventes at fokusere på grøn energi samt på konkret genstart af det bornholmske erhvervsliv, forventes en del af de skitserede mål og delmål samt afdækkende undersøgelser med mere i relation til Energjø Bornholm, at kunne søge finansiering gennem vækstteam-midlerne, der administreres af Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse.

De lokale aktører skal selv finansiere arbejdet med ansøgninger til Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse og andre finansieringskilder. Bornholms Regionskommune allokere medio 2021 øgede timer til dette og forventer også at koordineringsgruppens parter deltager aktivt i dette arbejde med egne timer.

Organisering:

Koordineringsgruppens deltagende organisationer har hver udpeget en eller flere medarbejdere, der deltager i arbejdet under koordineringsgruppen.

Som projektleder for koordineringsgruppens arbejde har alle organisationer peget på Bornholms Regionskommune udviklings-afdeling under Center for Regional Udvikling, It og Sekretariat.

Pr. maj 2021 deltager følgende organisationer i koordineringsgruppen Energjø Bornholm og deres engagement bunder i følgende konkrete roller:

Bornholms Regionskommune deltager med flere centre i koordineringsgruppens arbejde:

- Center for Regional Udvikling, It og Sekretariat deltager ved Udvikling og Plan. For både arbejdet vedrørende implementering af Energiø Østersøen og udvikling af Energiø Bornholm er fokus at varetage inddragelsen af Kommunalbestyrelsen, have den koordinerende projektlederrolle, varetage dialogen med statslige myndigheder, udarbejde plangrundlag for landanlægget med transformerstation, varetage det samlede samfundsmæssige perspektiv og er desuden tovholder på BRKs strategier og analyser ift. erhvervsudvikling og grøn omstilling. Udvikling deltager i øvrigt i projekt 'Klar til energiø Bornholm'.
- Center for Job, uddannelse og rekruttering ved Jobcentret er projektejer på projektet 'Klar til energiø Bornholm'. Desuden er der fokus på både i relation i den konkrete implementering af Energiø Østersøen og i relation til udviklingen af mulighederne inden Energiø Bornholm fokus på Rekruttering af arbejdskraft til offshore branchen opkvalificering af arbejdsstyrken (ledige og ansatte).

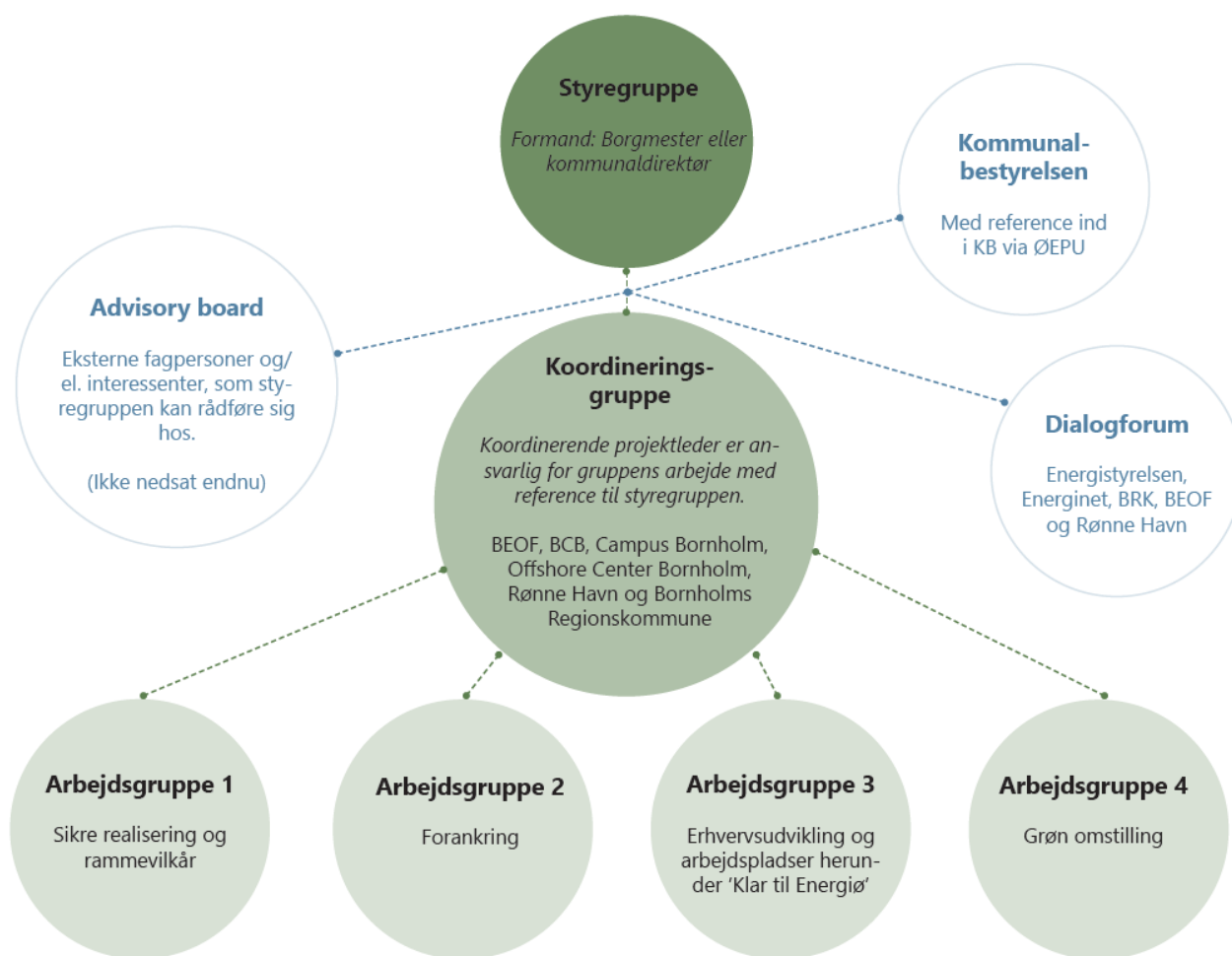
Business Center Bornholm (BCB) generelle opgave er at udmønte Regionskommunens erhvervsudviklingsstrategi i praktisk erhvervsfremme og erhvervsservice. Fokus i relation til både Energiø Østersøen og Energiø Bornholm omhandler virksomheds- og jobskabelse. BCB deltager desuden i projekt 'Klar til energiø Bornholm'.

Bornholms Energi- og Forsyning (BEOF) er et kommunalt ejet forsyningselskab. Fokus i relation til Energiø Østersøen omhandler mulighederne for elektrificering af fjernvarme og udnyttelse af tabsvarme til fjernvarme. I relation til Energiø Bornholm deltager BEOF i test-ø-aktiviteter omkring Energiø-teknologi og har fokus på fremtidige forretningsområder indenfor energi, fx energilagring eller forbrug/produktion, sektorkobling med grønne brændsler via PtX samt samarbejde med fremtidige energivirksomheder på Bornholm

Rønne Havn har Bornholms Regionskommune som holder af aktiemajoriteten og har som vedtægts-formål at drive sin forretning således, at det bornholmske samfund betjenes bedst muligt. Rønne Havn har opbygget kompetencer som installationshavn for havvindsprojekterne Kriegers Flak i 2021 og Arkadis Ost i 2022. Disse kompetencer kan benyttes i forbindelse med etableringen af Energiø Østersøen. Rønne Havn udbygges desuden yderligere for bedre at kunne facilitere et projekt i forbindelse med Energiø Østersøen. På sigt kan Rønne Havn også blive servicehavn for den kommende havmøllepark. I relation til mulighederne i Energiø Bornholm har Rønne Havn en interesse i udviklingen af en bunkerhub for grønne skibsbrændstoffer, som vil være med til at sikre en omstilling af samfundet til vedvarende energi.

Campus Bornholm udbyder ungdomsuddannelser og voksen- og efteruddannelser samt huser videregående uddannelser. Fokus både i relation til Energiø Østersøen og til Energiø Bornholm er på at sikre gode muligheder for efter- og videreuddannelse på Bornholm. Desuden arbejdes for at sikre etablering af uddannelses- og innovationshub / Residential College som et element i Energiø Bornholm.

Offshore Center Bornholm (OCB) er et strategisk netværk mellem virksomheder med offshore interesser på Bornholm. Netværket samarbejder med klyngen Maritime & Logistics Innovation Denmark (MARLOG). Og deltager i projekt 'Klar til Energiø Bornholm'.

Organisationsdiagram pr. maj 2021: Energiø Bornholms koordineringsgruppe.

Samarbejdspartnere

For at vision, mål og delmål kan opnås er samarbejde, dialog og sparring med en række lokale og nationale organisationer og myndigheder helt centralt. Dialogerne vil afhænge af deres indflydelse i forhold til såvel etableringen af statens Energiø Østersøen som de endnu uafklarede muligheder i Energiø Bornholm. Dialogen kan varetages af en eller flere af parterne i koordineringsgruppen, der så sikrer orientering og inddragelse af de øvrige i koordineringsgruppen, når det er fordelagtigt eller nødvendigt. Desuden er løbende kommunikation til de bornholmske borgere og virksomheder under hele processen også af vigtig betydning. Oversigten over de lokale og nationale samarbejdspartnere er foreløbig og vil blive kvalificeret undervejs som dialogerne tages.

Pr. maj 2021 er følgende organisationer identificeret til at udgøre nogle af de væsentligste bornholmske samarbejdspartnere:

De bornholmske Fjernvarmeselskaber, Bornholms Havvind, RAR Bornholm, CRT, Bornholms Landbrug og Fødevarer, Metal Bornholm og Dansk EI-forbund Bornholm, Danmarks Naturfredningsforenings lokalafdeling, Dansk Industris lokalafdeling, Dansk Byggeris lokalafdeling, Destination Bornholm, Lokale borgerforeninger, naboer til Rønne Havn, naboer og beboere ved areal til det kommende landanlæg, Bornholmslinjen, den bornholmske presse, bornholmske borgere og bornholmske turister.

Pr. maj 2021 er der indledt dialog med flere nationale aktører, herunder:

Energiministeriet, Energistyrelsen (ENS), Energinet, Erhvervsstyrelsen (ERST), Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR), Wind Denmark (Interesseorganisation for wind-industrien), Energy Cluster (national energiklynge), Esbjerg Kommune og Esbjerg Havn, MARLOG (national maritim- og logistik klynge) Erhvervshus Hovedstaden, DTU, Københavns Universitet, PowerLadDK, Greater Copenhagen InnovationLab, Gate 21, Ørsted, Siemens, Vestas, Muelhan, Dansk Energi og Dansk Industri.

Desuden vil der også være dialog med en række internationale samarbejdspartnere i de nabolande, der forventes at ville aftage strøm fra Energjø Østersøen samt i de regioner, der kan have interesse i en bornholmsk bunkerhub eller aktører med hvem, øget offshore-samarbejde kan indledes.

Evaluering samt fortsættelse af indsatsen

Den koordinerende projektleder er bevilliget i 2021 og 2022. Det blev i den politiske sag af 9. september 2020 aftalt, at Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget primo 2022 behandler en afrapportering af effekten af understøttelsen af koordineringsgruppens arbejde samt vurdering af behovet for den koordinerende funktion fremover.

Det anbefales, at denne evaluering fremrykkes til efteråret 2021, og at den behandles parallelt med et temamøde i kommunalbestyrelsen om Energjø Bornholm. Desuden anbefales det at laves en årlig evaluering til Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget, og at kommissoriet i denne sammenhæng også opdateres og godkendes hvert efterår.